RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT LEGAL

NAM THU MUOI BA. — SỐ THU 2579 — MỖI SỐ: 0$02 — NGAY THU TU 21 OCTOBRE 1925

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 4288

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Một năm	Sáu tháng	Ba tháng	Một tháng
Một năm	6$00	6$90	6$30	6$30
Các làng và				
Các công sở	»	8$00	8$00	8$00
Sáu tháng	3$50	3$50	3$20	3$20
Ba tháng	1$75	1$75	1$60	1$60
Một tháng	0$50	0$60	0$55	0$55

Les abonnements partent du 1er ou du 16 de chaque mois

Nouvelle Imprimerie de Trung-Bắc Tân-Văn — Nouvelle Imprimerie de Tonkin

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large

4e page
Une seule insertion. . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$18 le c/m

Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

HỌP NGHỊ-VIỆN

Nói đến cái tiếng « họp nghị-viện » đã khiến cho người ta sinh ra có một cái quan-niệm rất cần trọng, rất mong mỏi, miệng nói mà bụng phải băn-khoăn nghĩ ngợi đến liền, tưởng ngay như ở trước con mắt mình có một tòa lầu điện chỉnh-túc nguy-nga, la liệt những sách vở luật-lệ, từng hàng tủ, từng dãy bàn, trong ấy tấp-nập những nhà chính-trị có tiếng, những tay ngôn-luận đại-tài đương thương-xác cùng nhau, tranh biện lẫn nhau về những vấn-đề quan-hệ đến quốc-kế dân sinh, cả cái cuộc hưng suy trị loạn của một nước một dân đều thác mệnh cả vào đó. Họp nghị viện! Họp nghị-viện! Cái thịnh-điển đường-hoàng rực-rỡ thay! mà cái địa-vị thật tôn nghiêm quan trọng thay!

Một cái địa-vị tôn nghiêm quan trọng như thế, một cái thịnh-điển đường-hoàng rực-rỡ như thế, vì người Đại-pháp đem cái duốc sáng văn-minh rọi tới mà ở xứ ta cũng đã có được đến non hai chục năm nay rồi; không kể cái nghị-viện Bắc-kỳ từ đời quan Thống-sứ Paul-Bert lập rồi lại bỏ, kể ngay từ năm 1906 đời quan Toàn-quyền Beau, nghị viện Bắc-kỳ ta được chính-thức thành lập đến giờ, lần này họp kể là lần thứ mười-chín; cái lỗ tai con mắt người mình tưởng dù bế tắc mờ quáng đến đâu, đối với một cái thịnh-điển đường-hoàng rực-rỡ ấy, một cái địa-vị tôn-nghiêm quan trọng ấy cũng không còn lọ lùng gì cho lắm nữa, không còn mơ hồ ngơ ngác mà hiểu lầm cái chức-vụ nghị-viện cho lắm nữa.

Theo như ở các nước văn-minh tiên tiến, thì mỗi một kỳ họp nghị-viện, trước khi họp hàng mấy tháng, các lĩnh-tụ các chính-đảng đã người thì đề-xướng cái chính sách này, kẻ thì phát khởi cái chính-kiến kia, chỗ này mở một cuộc diễn-thuyết, chỗ kia đặt một cuộc trà-thoại, nghiên-cứu đàm luận những chính-cương to-tát, xem xét cái hiện-tình các phương-diện, để la cái dư-luận trong quốc-dân; các chính-đảng có đại-biểu trong nghị-trường thì tự họp nhau tùm năm tụm ba, bày tỏ cái ý kiến này, chỉ trích cái tình-thế kia, đi đến đâu cũng nhao-nhao chỉ những bàn số dự-toán, tính khoản công-chi, nào điều gì nên để nghị nào điều gì nên chất-vấn; dư luận trong quốc-dân cũng ồn-ào về cái chính-sách nào là hay, cái chính-sách nào là dở, chính-đảng nào là có cái cơ thắng lợi, chính-đảng nào là có cái thế động-dao; đến ngày họp nghị-viện, thì các nhà đại chính-trị, các tay đại hùng-biện đem hết cái hoài-bão phúc dân lợi nước mà thi gan đấu óc ở chốn nghị trường: các chi-phái trong chính-đảng thì ra công liên-lạc, đồng tâm hiệp lực để mong quán-triệt được cái chủ-nghĩa của đảng mình; dư-luận trong quốc-dân thì nóng-nảy sốt-sắng mong ước điều nay, cam có điều kia, muôn chúng một lòng, đến trừng mắt nghiêng tai mà đợi xem cái kết-quả họp nghị viện kỳ này ra thế nào, số chi thu quyết toán ra làm sao, cái phần thắng lợi trong nghị-viện sẽ về chính-đảng nào, mà cái chính-sách nào sẽ là cái chính-sách cả nước tiến-hành theo một đích. Ấy cái tình hình họp nghị viện ở các nước Âu Mỹ đời nay thì như thế đấy.

Nghị-viện ở xứ ta tuy nói về danh nghĩa thì cũng là một cái nghị-viện thật, mà nói về thực-tế thì có khác nghị-viện ở các nước Âu Mỹ nhiều, vì nghị-viện của mình là nghị-viện tư-vấn, chứ không phải là nghị-viện lập pháp vậy. Cái đó là do tự cái trình độ dân mình chưa đủ tổ-chức nên một cái nghị-viện cụ thể, chính-phủ bảo-hộ lập ra cái nghị-viện tư-vấn là chỉ có hai cái chủ-ý một là để dò xét cái lợi tệ trong dân gian, hai là để lập nên cái tư-cách nghị sự cho bản-xứ, cái nghị-viện của mình khác với nghị-viện các nước như thế, thì nói đến sự họp nghị-viện ở xứ mình, ta cũng không dám vội mong như cái tình hình họp nghị-viện các nước vừa thuật trên kia. Song, dù thế nào mặc lòng, cái chủ-ý chính phủ bảo-hộ lập ra một nghị-viện cho dân mình đã cốt là để cho được hiểu thấu cái lợi tệ của dân mình và luyện thành cái tư-cách nghị sự cho người mình, thì nghị-viện của mình không phải là không có một cái chức-vụ trọng đại mà ta phải lo sao đảm-nhiệm cho hoàn-toàn; làm sao cho cái lợi-tệ trong dân đạo đạt được hết, cái tư-cách nghị sự nên lập được nên, ấy chính là cái chức-vụ của nghị-viện mình không thể khoáng phế được vậy.

Nếu sự họp nghị-viện quả không phải còn là một sự lạ lùng cho quốc-dân ta nữa, nếu người trong nghị-viện quả không phải còn đến nỗi mơ-hồ bỡ ngỡ vì cái chức vụ nghị-viện quá nữa, thì những điều lệ trong dân gian, chính-phủ bảo-hộ tất sẽ nhờ có nghị-viện đạo-đạt mà thấu hiểu được hết, cái tư-cách tham dự việc công, quốc-dân ta sẽ nhờ có chính-phủ bảo-hộ rèn tập cho mà tu luyện được một ngày một tiến. Nay chính đương vào kỳ họp nghị-viện đấy, chúng ta cũng thử nghiêng tai trừng mắt mà đợi xem cái kết-quả họp nghị-viện ở xứ ta ra thế nào.

T.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 17 Octobre 1925

Việc nước Pháp

Ông Caillaux đọc diễn-văn tại cuộc hội nghị của đảng xã-hội cấp-tiến ở Nice có nói nước Pháp còn phải chi hai mươi nghìn triệu về các miền giải thoát, phải hoãn một trái-khoản ngắn hạn, mà về năm nay phải trả độ 22 nghìn triệu, và một số trái-khoản về định là 55 nghìn triệu; nhờ về trái khoản mới mở đây, thì trái khoản về định ấy đã giảm đi được nhiều; sau cùng lại phải hoãn giá các trái-khoản Đông-minh. Ông lại nói về năm 1926 này, ông sẽ để trình nghị-viện một số chi tiêu hợp với tình-thế chính-trị, đánh thuế về số dư dụ của các phú-gia có tới 63 %. Ông có tỏ ý phản đối khoản tiền thuế về tư bản.

M. Herriot đáp lại lời bênh vực cái tôn chỉ sang công một phần tư bản của tư gia.

Ban tài chính tại cuộc hội nghị ưng chuẩn một khoản của ông Herriot nói đáng cấp tiền để cho chính-phủ cái trách nhiệm trù tính cho số chi-thu được quân bình, và trù tính cho đủ số tiền chi các khoản ngân-khố cũng là hoàn các trái khoản, nhưng vẫn giữ nguyên cái tôn chỉ tài-chính của bản chính đảng.

Tại cuộc hội nghị Locarno

Hội-đồng ưng-chuẩn các giao-ước trọng tài của các nước Đức, Bỉ ban, và Tchécoslovaquie, rồi lại ưng chuẩn bản án-văn về các công việc của hội-đồng. Hội-đồng đã ký một bản giao ước của nước Đức, nước Pháp, nước Anh, và nước Ý cùng các bản giao ước trọng-tài của nước Đức và nước Ba-lan, của nước Đức và nước Tchécoslovaquie.

Sau cùng hội-đồng ký bản hiệp ước bảo hòa. Theo lẽ hiệp ước ấy, thì nước Pháp, nước Bỉ, nước Đức cam đoan không dùng đến việc chiến-tranh, và bỏ to-tàn đường cương giới trên sông Rhin. Hễn hiệp ước ấy có nước Anh, và nước Ý bảo chứng. Như vậy nước Đức đã công-nhiên công-bố rằng mình không có quyền lợi gì về đất Alsace Lorraine nữa, mà lần này thực nước Đức không thể nói là mình bị áp bách vậy.

Ngoài bản hiệp-ước bảo hòa về hạt Rhénanie lại còn mấy bản giao ước phụ nữa. Trong các giao ước này, các nước lân bang nước Đức, ở phương tây và phương đông, chỉ trừ ra nước Nga, còn thì đều cam đoan bề có xảy ra việc phân tranh, sẽ dùng phép trọng tài mà phân xử.

M. Stresemann có nói tại cuộc hội-nghị rằng các đại-biểu Đức, thành-thực và vui lòng ký bản án-văn tổng kết M. Briand có nói cuộc hội-nghị Locarno thực là bắt đầu một kỷ-nguyên mới về việc Pháp Đức đề-huề vậy. MM. Chamberlain và Vandervelde hiệu đồng tình với ông Briand.

Ngày thứ hai ông Briand đi Paris.

Việc Trung-hoa

Tin Thượng-hải. — Quân Phụng-thiên phòng quân Chiết-giang đến đánh, nên đã rút ra khỏi Thượng-hải. Đường giao thông từ Thượng hải đến Nam-kinh bị nghẽn, chiến sự sắp tới nơi.

Tin Bắc kinh. — Đương hết sức điều đình để ngăn ngừa cho quân Phụng-thiên và quân Chiết-giang khỏi xung đột với nhau. Đường hỏa-xa từ Thượng-hải đến Bắc-kinh dùng vào việc chở quân lính, hành khách không đi lại được. Vì thế phái-bộ Hoa-kỳ tại hội đồng quan thuế cũng phải lưu lại ở Thượng-hải không đi Bắc-kinh được. Các báo bình phẩm việc ấy có ý chế nhạo Hoa-kỳ vì nước Hoa-kỳ có nói cứ nhìn tình trạng ngày nay thì nước Trung-hoa có thể tự trị lấy sự quan thuế được. Dương-vũ Đình là chánh tham mưu của Trương-tác-Lâm kiêm đốc-lý tỉnh Giang-tô muốn tránh cho miền chung quanh Thượng-hải không có việc chiến-tranh và muốn tự tập cả quân đội miền-châu-thổ vào một nơi, nên có bị lệnh cho quân Hán không được ra nghênh chiến, và rút ra khỏi Thượng-hải. Ý Dương muốn đề cho tỉnh trưởng Chiết-giang là Tân-Tuyên-Phương chịu lấy cái trách cứ gây nên việc chiến-tranh. Tôn thì vẫn bị đảng Trực-lệ, và đảng Quốc dân xui giục mà khiêu chiến. Cái mục đích của Chiết-giang là làm ngăn trở không cho hội-đồng quan thuế và dân-nghị viện họp, vì Đoàn-kỳ-Thụy trông ở dân nghị-viện để bồi đắp cái thế-lực của mình. Song xem như vậy, thì Giang, Chiết hai bên không đánh nhau nữa.

Việc nước Nhật bản

Hội Mitsui định dựng một công-ty ở Nagoya, tư-bản là 50 triệu viên, để làm tơ nhân-tạo. Số tư-bản ấy có thể tăng lên là 100 triệu.

Ngày hôm nay, phi-hành-gia Pinedo khởi-hành ở Kasumigara. Nhật-hoàng có ban bội-tinh cho phi-hành-gia cùng người cầm máy tên là Campanelli.

Cuộc bội-nghị nhiệt-đới y-học đã xong công việc. Các nhà giám-định về sự y-tế bội-nghị làm việc một tháng, bắt đầu từ ngày mai sẽ bội-nghị

Bác-sĩ Nagasaka, sẽ đại-diện nước Nhật tại hội-đồng xét việc lãnh sự tài-phán-quyền ở Trung-hoa.

Được tin đảng Trực-lệ định đánh Thanh-đảo, nên đã cấp cho hai chiếc phóng-ngư lôi ở Lữ-thuận đến Thanh-đảo.

Việc nước Phi-luật-tân

Các nhà chăn nuôi Phi luật-tân nói các nhà ấy có đồ sản-vật ăn thịt cung cấp cho sự khẩu-nhu trong xứ, vậy việc đem sản-vật Đông-dương nhập-cảng Phi-luật-tân là một việc tổn hại cho các nhà ấy. Chánh-phủ cũng phản kháng việc đem trâu Đông-dương nhập cảng.

Ở các đảo Salawan và Mindoro có giặc khẩu, nhà cửa và cây cối bị tổn hại.

Việc châu Mỹ

Bản giao ước thương-mại của Mỹ và Đức đã ký xong.

Thợ mỏ than vẫn đình-công. Than thiếu dùng.

Chánh-phủ Xô-viết đương vận-động để yêu-cầu Hoa-kỳ công nhận cho.

Ở miền nam Hoa-kỳ bị mưa trái mùa, nên nghề giồng bị tổn hại. Nguyên mưa đã chậm lại mưa to và mưa dai, nên ngăn trở cho việc gặt hái và việc làm gạo.

(Indopacifi)

Cuộc sự ở Maroc

Pháo-thủ và tàu bay phóng pháo vào quân Riffains đóng ở các xứ ở phía bắc Issoual và cách đấy 4 kilomètres, càng là ở trên các ngọn núi ở mon Ouzed Ghezzar.

Sở quốc-tế lao-động

Sở quốc tế lao-động định đến ngày 25 Mai 1926 thì cuộc hội-nghị quốc-tế lao-động sẽ họp tại Genève. Kỳ hội-đồng sau sẽ họp tại Varsovie vào ngày 25 janvier 1926.

(Havas)

QUAN TOÀN-QUYỀN VARENNE TẠI PHÁP

Ngày hôm thứ bảy, hội Đông-pháp tương-tế có đặt tiệc trà nghênh tiếp quan Toàn quyền Varenne. Quan Toàn-quyền diễn-thuyết có nói: « Tôi không thể nói trước rằng tôi sẽ lập nên chương-trình gì, nhưng tôi xin hiến tâm nhiệt-thành của tôi, tưởng ai nấy có thể tin cậy ở tôi được. Trong hai tháng nữa, khi tôi đã tiếp-xúc với nhân-vật của Đông-pháp, thì tôi mới có thể giải quyết các vấn-đề lớn của Đông-pháp được.

Quan Toàn-quyền từ-biệt quan tổng-lý tòa nội-các, đến hồi 16 giờ thì ngài khởi hành ở Paris. Có Hoàng-thái-tử Việt-Nam, M. Appel đại-diện quan tổng-lý tòa nội-các, M. André Hesse tổng trưởng bộ Thuộc-địa và nhiều quan-chức về nghị-viện và thuộc-địa tiễn chân ở ngoài ga. Quan Toàn-quyền sẽ dừng chân lại Lyon. Phòng Thương mại sẽ nghênh-tiếp ngài. Ngày 22 ngài sẽ tới Marseille. Ở đấy viện thuộc-địa và phòng Thương-mại sẽ nghênh-tiếp ngài. Ngày 23 octobre ngài sẽ xuống tàu.

(Indopacifi)

NHÀN ĐÀM

Ảnh-hưởng của nhật-trình

II

Cụ lớn người thâm thấp, mánh khảnh, dẫu hôi đến tận đâu, râu ba chòm, mặt đeo kính trắng gọng vàng, mặc áo lụa Nguyễn trắng nuột, hai tay ẵm một cô đào non, chia ra ngoài cái giường trải chiếu cạp điều, mỉ ng tôm tìm:

— Bố xi con... nào!

Mồm cụ lớn đang « xi lô Cô đào mặt, nhìn cụ lớn ra chiều ân yếm, nũng nịu:

— Bố yêu con không?

— Có!...

— Thế bố sắm cho con cái gì cơ làm « xú vơ-pia » nào? Cái ô đầm nhé? Đôi giầy cườm nhé? À, hay bố chuộc cho con đôi xuyến nhé? Chỗ bố con với nhau lấy mà!

Cụ lớn đệ phịch cô đào non xuống giường, lắc đầu:

— Thôi, thôi, bỗ lạy con thôi! họ nói rác cả tai, bây giờ bố đang thí nghiệm sự liêm đây.

Một quan-viên bay khói hải, bèn vỗ tay reo:

— Quốc-dân vạn tuế, vạn vạn tuế!

Thái-Phỉ

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI — Ngày hôm.... con tôi là T. đ. H. lên mười tuổi, nó bỗ em nó ra cổng xóm chơi, nó trốt khép cổng lại, lúc bấy giờ bắt thằn có Thị-P. gánh cát đi về thấy khép cổng xóm khép, không hỏi ai khép, lẻn cất mồm lăng mạ người khép cổng, con tôi thấy thế, cũng nói lại thị-P, sau bỗ thị-P tên là D. nghe thấy chửi nó tàu, không hiểu đâu đuôi làm sao cả, bèn con cầm cái roi bò mà đánh mấy con tôi đến nỗi tím cả người, mà trong lúc bấy giờ tôi lại không có ở nhà, đương làm việc ngoài đồng, sau có người báo tôi thì tôi lên chạy về, tôi trông thấy con tôi bị thương mấy vết thật là xót, bỗ con tôi liền dẫn trình chánh và phó hội đồng, nhưng ông chánh hội-đồng này là thân-phụ tên D. thì hiếp bỗ con tôi không phân xử cho, đuổi tôi về — Tôi về lập tức cho con tôi đi nhà thương khám xét thì thấy 5, 6 vết thương nặng, vì tôi làm đơn kiện tại quan huyện sở tại, quan huyện có đòi gọi cả đôi bên lên cũng chứng tá hỏi xong, quan huyện bảo tôi cứ về, nếu tên D. không có lại nói lại, thì quan huyện sẽ độ đơn lên sứ cho, từ hôm đó đến nay tên D. cũng chẳng nói lại gì với tôi cả, mà trong hai tháng nay tôi cũng không thấy (đâu gọi gì đến tôi cả.

Sự oan ức của bỗ con tôi như thế, bây giờ tôi muốn kiện lại bỗ con tên D. thì kêu tại đâu? sự thể làm đơn thế nào? Xin quý báo làm ơn rộng lượng chỉ bảo cho.

LỜI ĐÁP. — Lại lên thưa tại huyện nghĩa là tòa án đệ nhất cấp. Nếu quan huyện xử không hăng lòng thì làm đơn thưa tại tòa án tỉnh, vì việc đánh người có thương-tích là việc tòa án đệ nhị cấp.

Pa.-h-L.

Tự do diễn đàn

Cái hại vô nghệ của nữ lưu ngày nay

Nước ta ở dưới quyền Đại-pháp bảo-hộ đã ngót một thế-kỷ nay mà nhập thu cái văn-minh của Đại-pháp đã hiểu khắp mọi nơi. Nhưng than ôi! văn-minh về đường tinh-thần chưa thấy phát hiện ra mấy, mà văn-minh về đường vật-chất thì thực là nhiều.

Gần khắp đâu đâu (nhất là ở Hà-thành ta) mà từng lớp văn-minh tự-do hiểu khắp ở cửa miệng mọi người không ai là không từng nói đến.

Ôi! hai chữ văn minh và hai chữ tự do thực là đáng yêu đáng quí vô cùng. Nhưng khốn vì họ lại hiểu lầm, cho nên càng tự do thì lại càng làm càn làm bậy.

Đã nhiều nhà có lắm nhiệt-thành, đối với đồng-bào đồng-chủng mà phó tả hàng ngày lên báo-chương khuyên làm điều phải, nhủ bỏ điều xấu, Nhưng phần nhiều chỉ nói về bề nam-giới, còn bên nữ-giới thì ít người bàn đến. Con người ta nhờ được cái tinh-anh của giời đất, cái khí thiêng liêng của vũ-trụ mà chung đúc nên làm người, bất cứ con trai hay con gái, đàn ông hay đàn bà, ai cũng trời sinh ra, cũng chân tay ấy, cũng tinh thần ấy, thì cái sự sinh-hoạt cũng không ai khác gì nhau, mà sao bận nữ-giới lại phải chịu phần thua kém mãi thế nhỉ?

Nay thử xét xem cái nguyên-nhân ấy ở đâu mà ra? Thiết tưởng chỉ vì cái bệnh du-nạ mà gây nên một cái tệ độc hại vô cùng. Nói thế không phải là nói chung cả toàn-thể nữ-lưu ở nơi thành-thị đâu. Vì những bậc tu-mấn hiền-thê, cũng không thiếu gì, nhưng đương buổi ngày nay thì trong bọn thiếu-nữ những hạng du nạ cũng không phải ít ỏi vậy.

Than ôi! việc thế-công thì thực là nhẹ-nhàng êm-ái. Nào có phải quang-sông vượt bể, nào có phải lặn-ngòi nói-nước gì mà khó nhọc; vì phỏng họ phải vào cái địa-vị ấy thì không biết lười biếng đến đâu!

Ta chưa dám đâu so bì với phụ-nữ các nước văn-minh, ta hãy trông như đàn-bà con gái ở chốn thôn-quê ta; làm lụng suốt ngày mỗi người một việc; người đi buôn thì cắm đầu cắm cổ, đi sớm về khuya, người làm ruộng thì gắng sức ra công, thức khuya dậy sớm. Thực là vất-vả vô cùng nhưng thế thì còn chán thì giờ nào nhàn-hạ mà nghĩ đến sự phóng đãng hoang dâm nữa.

Cái sự nhàn-nhã chỉ để riêng cho bọn nữ-lưu ở nơi thành thị không phải làm việc gì, lúc nào cũng được thong thả thảnh-thơi. Trong cảnh có cũng « nhàn cư vi bất thiện » rồi rỉ lắm thì càng dễ sinh hư, nhưng sự dâm-

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

đẳng chẳng qua cũng là cái di-độc ở trong sự đặt lạc mà sinh ra đó thôi.

Ở trong một nước không cứ nam-giới hay nữ-giới, đã là dân trong một nước, thì người nào cũng có một phần gánh vác với giang-sơn, vậy muốn làm cho chọn cái nghĩa-vụ ấy thì người nào cũng cần phải có chức-nghiệp; có tế đâu đàn bà cũng là nửa phần người trong nước, mà lại cứ ăn dựng ngồi rồi, làm con mọt trong xã-hội sao nên!

Công-nghệ nước nhà hãy còn trăm bề thiếu thốn vụng dại, những cơ-khí kỹ xảo không dám trách đến phần phụ-nữ, song những sự thêu-thùa cởi dệt may vá, nếu mà làm cho được tinh xảo, thì ích lợi cũng không phải là ít. Mà dân bà con gái lại nhờ về cái tay khéo léo, làm những việc ấy có phần tinh-tế hơn đàn ông nhiều, thế mà nhịu tổ cái tài khôn khéo, phí cả thời giờ vàng ngọc, há chẳng đáng tiếc lắm ru!

Những hạng phụ-nữ du-nọa ấy, đã quen thân mất nết đi rồi, thì ngày sau còn mong gì tế-gia nội-trợ, giúp chồng dạy con mà trở nên một người đức phụ được nữa.

Nói tóm lại, đàn bà mà da-nọa, vừa hại về phần chức-nghiệp, lại vừa hại về phần đức-hạnh. Thiết tưởng những bậc làm cha, làm mẹ phải nên chăm những công việc làm ăn cho con trai, dù con trai hay con gái, cũng phải bắt chuyện cần nghề nghiệp, tới được một người du nọa, tôi trong nước thêm được một nghề nghiệp ấy, thì thế thì thực là tạo hạnh phúc cho nhà nước không phải là ít vậy.

N. B. Lương-văn-Tỉnh

Du luận Nam-kỳ

Những cớ làm cho dân tộc ta trễ bước đường tấn hóa

Xét trình-độ dân-tộc ta, sự tấn-hóa chẳng phải chẳng có, nhưng sinh với dân-tộc vừa tấn bỉ văn-minh lúc sau đây, dân-tộc ta còn thua kém người rất xa. Những cớ làm cho dân tộc ta trễ bước đường tấn-hóa, xét ra chẳng phải có một, song cũng nhiều cớ lắm. Vậy nên chúng ta cần phải biết và chỉ cho hết thảy quốc dân đều biết, hẵn cùng nhau đồng tâm hiệp-ý, mưu lợi trừ hại, để nung nhắc trình độ dân-tộc ta cho mau kịp người ấy là chức vụ hết thảy người làm dân trong nước, phải lo cho nước.

Chính xét việc mở mang của một dân-tộc, có chước nào hay hơn là lập học-đường cho nhiều, mở nhà báo cho đông. Hễn học thuật quốc-dân ngày thêm cao, kiến-văn quốc-dân ngày thêm rộng, học-thuật cao kiến văn rộng thì cơ mở mang do đó mà ra vậy. Ở xứ ta chánh-phủ cũng đã mở học-đường khắp nơi, cho lập báo quán nhiều lớ, mà có sao học-thuật của quốc dân ta chưa cao, kiến-văn quốc-dân ta chưa rộng, là sớ chi vậy? Trước hết chúng tôi xin đem câu hỏi về học đường mà bàn trước, rồi sau chúng tôi sẽ bàn qua báo giới.

Học-đường ở nước ta lập ra đã khắp nơi, từ trường Cao-đẳng Hanoi tới trường Trung-đẳng và Sơ-đẳng, trong ba kỳ đâu đâu cũng có, mà số người anh tài trong xứ chưa có là mấy, đó cũng do nơi ý-hướng của quốc-dân ta, trọng quan trường; hễ học thành tài rồi, cứ hoạn lộ rưỡi dung không chịu lấy tài học mình lo việc ích lợi chung cho xã-hội, mà lại cứ một mực lo riêng cho phận mình mà thôi. Bởi vậy hằng năm số người học ở xứ ta, hoặc học tại xứ, hoặc sang học bên chánh-quốc đặng thành tài càng đông, nhưng người học đặng thành tài bao nhiêu, thì số người trong quan trường càng thêm bấy nhiêu. Người trong một xứ hết thảy đều lo học đặng làm quan, ngoài quan trường không ai chịu để ý chí về các nghiệp khác như kỹ-nghệ thương-mãi, là những nghiệp có thể giúp cho nước giàu dân mạnh. Vì vậy nên nguồn lợi công thương trong xứ đành thì trôi cho khách ngoại chiếm hưởng. Người trong xứ có học-thức lnôn say đắm rơi quan trường, coi quan trường là nơi vinh-diệu hai tiếng « ông quan » là nhiễm vào trí-não tự bấy lâu, nên ai học đặng tỉ nhiều cũng đều muốn tranh một địa vị trong quan-trường, chớ ít ai chịu đem tài học mình mà mở mang cho công thương giới.

Đã vậy, mà cái tiếng « con buôn » « thằng thợ » là cái tiếng của người xã-hội ta thường dùng mà xem rẻ người thương-mãi công nghệ nhưng hay đàn chỉ có hạng « con buôn » và « thằng thợ », là hạng người có sức mưu sự phú cường cho xứ, khắp hoàn-cầu hễ thấy các dân-tộc đều nhờ hạng « con buôn và « thằng thợ » mà dựng nên giàu mạnh, mưu điều hạnh-phúc cho giống nòi. Bởi có cái tục xem rẻ người chuyên nghiệp công-thương, nên chi công thương xứ ta mới suy-đồn đến thế ấy. Ngày nay quốc-dân đã tỉnh ngộ, đã biết chỗ khuyết điểm mình chưa?

Một xứ nhờ trời sẵn thiên-phú, điền địa phì nhiêu như xứ ta, mà người trong xứ không biết thừa cái lộc trời đã hậu cho mình, giữ lấy mà hưởng, lại để bàn trục nơi quan trường, coi chức ông quan là trọng; chẳng dè chức nhàm công nhọc, đã chẳng giúp ích chi cho xã hội, lại làm trễ bước đường tấn-hóa đặng nói nữa. Quan-trường ngày nay chật nich những kẻ học giả, khi tốt-nghiệp lấy đặng vẻ vang rồi, thì tâm mãn ý túc, cả bi vọng thanh-niên, cả sở hành một đời, đều đổ trút vào mấy chục đồng ngụ-lộc bổng. Sánh với kẻ ngu dốt vô-học, thì người có học mà chỉ tự lo cho mình, lo cho có cái nơi quan-trường, để ỷ đầu vinh sang hơn đồng bào, thiệt hạng người có học như vậy rất có ích cho xã hội.

Hỏi sao thương-mãi kỹ nghệ trong xứ ta không phát đạt, hỏi sao tài nguyên trong xứ ta suy kém, hỏ sao dân ta chậm tấn hóa, mấy câu hỏi đáp đều đỗ trọn cái lỗi cho quan-trường.

X.

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NHÌM

Những công-gái lúa trả bán quán bằng con-nhìm, sự ấy thật cho bar-quán làm. Vậy có lời trình các ngài tra ra những liền đòi chỗ ở, coi thì bán-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

Tin sau cùng

Việc trung hoa

Quân Chiết giang vẫn tiến về miền Nam-kinh, không gì đâu ngăn trở cả.

Hỏa tai ở Java

300 nóc nhà ở khu người bản-xứ ở Pontianak, trong đảo Bornéo bị cháy. Tổn hại mất 1.500.000 florins. Các nhà cửa ấy phần nhiều có bảo hiểm cả.

(Indopacifi)

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 25 độ
15 giờ 26 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất một tạ		10 $ 00
nhì,	—	9 15
— ba.	—	8 45
Thóc hạng nhất,		5 30
Bắp ngô		5 30

Giá bạc. - Kể từ ngày 20 Octobre 1925 giá bạc ở kho Nhà-nước định là 12 f. 88.

Thị giá quốc trái. — Ngày 16 Oct. 1925 : 52,80 — 42,75 — 41,90 — 68,25.

Tin tàu. — Tàu *Aden* mang thư sang Pháp, đến ngày thứ tư 21 octobre này hồi 5 giờ chiều sẽ chạy tiếng đi Saigon.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong ngày thứ ba 20 octobre cho tiện xe-lửa 20 giờ 7 phút.

Tòa án Đại-hình. — Vụ án Đại-hình thứ tư năm nay chừng đến đầu tháng chạp tây tức mồng 1 tới Hanoi. Vụ ấy có xét ba bốn việc tiêu tiền của Nhà-nước và việc một người Tây-lai giết chết một người An-nam.

Kỳ thi cử phó cai-trị - Kỳ thi tháng năm vào cuối phó cai-trị theo như điều từ 10, chỉ dụ ngày 1er décembre 1920 và dụ ngị-định ngày 16 mars 1921 thì sẽ mở cùng một lúc tại Saigon, Hanoi, Huế, Pnom penh, Vientiane và Paris từ ngày 23 đến 26 mars 1926.

HIỆU BÁO-CHẾ :

CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

MỚI HỎI QUYỀN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở ĐÂY

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE

aux examens franco-annamites

của M. L. BOULLIER

Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bản-quán

Giá mỗi quyển. . . . . 0 $ 30
Tiền cước mỗi quyển . 0 , 12

Ai ở xa xin viết thư về cho

ông BÙI XUÂN-THANH
61 — 63, Rue du Coton — Hanoi

Trường Thương-mại và Bưu-điện - M Bane nguyên đốc-học trường Thương mại thực hành tại Saigon nay bổ làm đốc-học trường Thương mại và Bưu-điện Đông-dương.

Trường Pháp-Việt. — Nha Học-chính bá cáo rằng tại trường Pháp-Việt đường Thành mới mở một lớp nhất có 44 chỗ ngồi. Bắn hôm từ năm 22 octobre hồi 8 giờ sẽ mở kỳ thi tuyển học-trò ngay tại trường ấy. Học-trò xin học phải có giấy khai sinh, giấy bút tích và đến buổi sáng thi, buổi chiều sẽ có bảng yết tên những người được vào học.

AU CINEMA TONKINOIS

13, Phố Hàng Quạt, Hanoi

CHƯƠNG-TRÌNH

Từ ngày thứ ba 20 đến ngày thứ năm 22 Octobre 1925

LA DÉESSE DES TROPIQUES

Chia làm mười hồi

Chiều hai hồi sau cùng

Hồi thứ 9 — Les Monstres de la Jungle
Hồi thứ 10 — Le Retour au forger

RIGOLO — MATADOR

Chia làm hai phần

Ngày thứ năm 22 octobre. Hồi 17 giờ 30.

Buổi ban ngày giảm giá

Tuần lễ chiếu bóng rất đặc-biệt !!!

Từ thứ tư 21 đến thứ ba 27 Octobre 1925.

Tại rạp

CINEMA PALACE

Phố Jeanne-d'Arc - Hanoi

MAX LINDER

dans les

VUA RẠP HÁT XIẾC

(Le Roi du Cirque)

Tuồng hài hước, cảm động, vui vẻ, buồn cười tác hoàng.

Tại các hiệu BÁO CHÍ MỚI có bán

CHƯƠNG TRÌNH FRANCE-Amusement

TABLEAU CHROMO

Phong cảnh Hanoi

AGENDA ANNAMITE

CARNET DE BAL

CARTES POSTALES ILLUSTRÉES

NOUVEAU CALENDRIER ANNAMITE

Nhà in Trung-Bắc Tân-Văn

Nhà báo Đông-Pháp

Cuộc đá bóng hôm chủ nhật. — Mấn đá bóng năm nay đã bắt đầu từ ngày chủ nhật vừa rồi. Bữa đó hội vẻ-địch « Etoile Hanoïenne » và hội hỉnh « Le Tirailleur Tonkinois » đã cống-hiến hà con Hà-thành một cuộc vui để làm mới cỏ.

Tưởng nên nói để hà con ta biết rằng : Cuộc đá là do hội đồng khánh-tiết hội Đình-chiến năm nay tổ chức ra, chứ không phải là cuộc tranh giải quán-quân. Nguyên hội đồng định cử một hội người Tây và một hội người Nam tranh đấu vào ngày 10 Novembre ; mà ở Hà thành có bốn hội ngang sức nhau là hội Etoile Hanoïenne (của người Tây) hội « Le Tirailleur Tonkinois » (vừa Tây vừa ta) và hai hội toàn người Nam là hội « Edep » và hội « Eclair ». Hội-đồng không quyết cất hai hội nào ra dự cuộc, vì cuộc tranh đấu hôm đó là để lấy giải thưởng, chứ không phải là cuộc chơi thường, mà có thể tây ỷ kén chọn được. Sau ngã nhẽ ra : hội-đồng định trước khi giật giải hãy cho mấy hội đá từ vòng nhoài, cũng như là phải qua một kỳ sát-hạch vậy. Hội đồng đã chia ra làm hai thời-kỳ. Kỳ thứ nhất để cho hai hội người Tây phân đấu (nói hai hội người Tây vì hội « Le Tirailleur » chỉ có tại ba người An-nam thôi, và do một người Tây chỉ huy) Kỳ thứ hai vào ngày chủ nhật sau (25 Octobre 1925) để hai hội « Edep » và « Eclair » tranh đấu. Hai hội nào đắc thắng trong hai thời kỳ ấy sẽ được ra dự cuộc ngày hội Đình-chiến.

Tới kỳ thứ nhất đã kiểu kết : Hội Etoile được ba vát, hội L. T. T. khởi gỗ được vân vắt.

Hôi nhà bánh sẽ đi thắt hại như vậy là vì quân cộ-gi-kinh tuy có dư sức, song kém về việc phòng bị. Duy đáng khen nhất chỉ có M. Thơ giữ goal, đã được công-chúng Tây Nam vỗ tay khen ngợi nhiều lắn. Mới mình ông (vì hai người arrières kém quá) đã cứu cho hội nhiều quá rất ngợi nan. Nếu không có ông thì hội L. T. T còn thua nhiều. Còn bên hội Etoile thế công và thế tấn đều vững, nên mới đại thắng như vậy, thực không hổ với cái tiếng « Vô-địch xứ Bắc kỳ ». Về vang là ấy hội Etoile Hanoïenne.

Viết đến đây kỳ-giả rất lấy làm ngần ngại, ngần ngại vì một nỗi : Hội L. T. T. có lẽ-lực như thế mà còn phải chịu những bước cho hội E. H. Chẳng biết những hội người mình có đủ tài đủ sức mà đối địch không. Cứ xem tình-thế tây gỡ và theo dõi loài công chúng thì cái gì thường qui-báu kia có lẽ không thoát khỏi ay hội E. H được.

Hai Edep và hội Eclair nghĩ sao đây? Lẽ có khỏi phụ cái hy-vọng của đồng-bào không?

Kính lỏ một lời.

Bạch kính Phượng lai cảo.

TRUNG-BẮC HỌC-HỘI

22, phố Nhà thờ (Rue G. Lemire)

Đơn xin học gửi đến báo quán Trung Bắc hoặc đến Trung Bắc học-hiệu ở 22 phố nhà-thờ.

Khánh-thành nghĩa-địa hội Phúc-thiện. — Hội Phúc-thiện mới lập đến ngày chủ-nhật 25 octobre 1925 hồi 16 giờ sẽ làm lễ khánh-thành tại nghĩa-địa của hội.

Bắn đó hội sẽ đãi tiệc *champagne* tại chùa Láng, có M. Piglowski chủ-tọa.

Tòa Thượng-thẩm. — Sáng hôm nay, tòa Thượng-thẩm đã xử những việc sau này :

Quay quất và biển lận — Hoang-giao-Sang tức Hong-gia'-Hang tức Hong-tai-Cam, tức Tsang-Vo buôn bán ở Haiphong có vay của một người đồng bang tên là Trinh-Tsao, đến hạn không có tiền trả, bị người chủ nợ thưa xin lịch ký và phát mại những hàng hóa và đồ-đạc. Hoang-giac-Sang thấy thế làm đơn khai là nợ mụ vì lẽ buôn bán thua thiệt Hôm 24 tháng 3 tây vừa rồi tòa cử người đến bắn hàng hóa và đồ đạc trong hiệu và làm biên bản đề xét. Đáng phi đồng của thì phải, nhưng Hoang-gia-Sang ở đồ gỗ với Uong-thong-Ying cứ bán hàng hóa trong hiệu như thường, lấy tiền đút túi và lại lấn tán và thay đổi đồ đạc đi nữa. Sau xét sổ sách, tòa công nhận cho cho là vỡ nợ cho phát mãi hàng hóa và đồ-đạc để trả cho trái chủ. Bắn tòa 23 tháng 6 tây vừa rồi khi phát mại thì tháng hàng hóa và đồ đạc sai biên bản và mất mát đi nhiều, mà xét ba lần tới 6, 7 trăm đồng Tòa phạt Hoang-gia-Sang 2 tháng tù và 25 quan và Ung-thang-Ying 2 tháng tù. Tòa Thượng-thẩm y án nhưng cho hưởng ỷ tù án treo.

Vừa đánh trống vừa ăn cướp. — Ng trọng-Chư có vay tiền của một người tên Đỗ văn Ba, đến hạn thấy người ấy đòi đã không có tiền trả lại còn sinh sự cãi nhau rồi đánh nhau với ấy. Ng trọng-Thấy là anh rượt tên Chữ thấy em đánh chết nợ lại cầm dao đến đánh hỏi, chém phải mấy lần thương tích, rồi lại đi trình rằng là chết nợ để đòi nợ đánh em nhưng ký thực thì tên Chữ chẳng có thương tích nào cả. Tòa án Trung trị Hanoi phạt Ng trọng Thấy 1 tháng tù. Tòa Thượng-thẩm y án, nhưng cho hưởng án treo.

Biệt xứ chung thân. — Ng văn Chiểu bị bắt về tội ăn cắp vỉ tiền của một người, nhưng vì không đủ cứng nên tòa án Trung-trị Hanoi lượng tha. Nhưng vì tên ấy trước đã nhiều lần can án nên quan chưởng-lý công án xin phạt nặng thì may tòa Thượng-thẩm xử cái án tòa Sơ-thẩm và phạt tên ấy 6 tháng tù và khi hết hạn tù bắt phải đi biệt xứ chung thân.

Xui giục lau tháng giấy bạc giả. — Mai đình Nghi thiếu khoản bị tòa án Trung-trị Nam-định phạt 3 tháng tù về việc biết là giấy bạc giả lại xui bộ cu ly lưu thông, được tòa Thượng thẩm tha vì xét không đủ chứng cớ.

Trục xuất cảnh ngoại. — Tsan-a-Pan, Ho-Voun-Cheo người Bo-Công không có nhỏ ở nhất định ở Đông-dương nên đã bị trục ra khỏi địa-hạt Đông-pháp.

Số 309

THUỶ-HỬ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

...Trừ-phi đi về phương đông-nam, ngoài một nghìn dặm, mới có thể lánh nạn được. Ta tưởng về phương đông-nam lấy có đến thờ đức *Thiên-tiên nhân thánh-đế ở Đông-nhạc thái-sơn* là một vị thần quản-lĩnh việc sinh-tử tai-ách của khắp bàn dân thiên-hạ. Bây giờ ta ra đấy, một là càng lễ để cầu thoát nạn; hai là ta tránh cho qua khỏi cái tai-ách sắp tới; ba là ta nhân việc buôn-bán mà đi dạo chơi, xem ngắm phong-cảnh một phương. *Lý cố* kia! Nhà-ngươi sắp cho ta mười cỗ xe thái-bình, xếp cả đồ hàng hóa *Sơn-đông*, rồi thu-thập hành-lý để đi theo ta. Còn *Yên-thanh* kia thì cho ở nhà mà coi giữ các kho-tàng. *Lý cố* nên giao-phó ngay công-việc lại cho *Yên-thanh*. Chỉ trong ba ngày nữa, ta sẽ khởi-hành đó.

Lý-cố nói :

— Chủ-nhân lầm rồi! Người ta thường có câu rằng « Thầy bói hay nói dựa », cho nghe những lời quảng-xiển của ông thầy bắm số ấy làm gì! Xin cứ ở nhà, chẳng can chi mà phải lo sợ!

Lư tuấn-nghĩa nói :

— Trong công sở ta đã trù-định như vậy, nhà-ngươi chớ nên ngăn-trở, sau này lỡ có sự gì, hối lại sao kịp!

Yên-thanh nói :

— Dám xin chủ-nhân hãy nghe mấy lời của kẻ ngu xuẩn này : Con đường sang *Thái-an-châu ở Sơn-đông*, chỉ nhà là lối đi qua *Lương-sơn-bạc*. Trong mấy năm nay, cả *Tăng-giang hộ* đảng ở đấy làm nghề lục-thảo, đã nhiều lần quan-quân đến tiễu-trừ không nổi. Chủ-nhân muốn đi cũng lễ thì đợi khi yên ổn, bấy giờ sẽ đi, chớ nên nghe mấy lời nói nhảm của ông thầy đoán số. Không kẻo thì hỏng là đáng giận ở *Lương-sơn-bạc*, giả dụng nhằm ông thầy đoán sai, để đến đây mà đánh liều chủ-nhân. Tiếc rằng không có ở nhà, nếu tôi tiên-sinh thờ đuổi ra, thành một câu chuyện buồn cười vậy.

Lư tuấn nghĩa nói :

— Nhà ngươi chớ nói càn! Ai dám đến đây mà đánh lừa ta! Đáng giận ở *Lương-sơn-bạc* kia, ta đây chỉ coi chúng nó như cỏ rác vậy. Ta còn định đến tìm bắt chúng nó, để tỏ cái tài võ-nghệ của ta cho thiên-hạ biết, nếu không thì sao đáng gọi là một bậc đại trượng-phu.

Nói chưa dứt lời thì người vợ là *Giả thị* ở phía sau bình phong bước ra khuyên can rằng :

— Phu quân ơi! Tôi đã được nghe hết mọi lời của phu-quân rồi, nhưng phu quân nên biết rằng : « *Sĩnh nhà ra thất nghiệp* », xin chớ nghe mấy câu nói của của ông thầy đoán số mà đem thân đến những nơi hang hùm miệng rắn ấy làm chi. Phu-quân cứ ở nhà, dọn riêng một cái phòng tĩnh mịch để mà dưỡng tinh thần, tự khắc sẽ được bình-an vô sự.

Lư-tuấn-nghĩa mắng rằng :

— Đàn-bà biết cái gì mà cũng nói! Ý ta đi quyết định, các ngươi không ai được ngăn trở nhiều điều.

Yên thanh lại nói :

— Tôi nhớ phát lời chủ nhân bấy lâu, học được mấy ngón côn-quyền. Không phải tôi dám nói khoe, nhưng nếu có kẻ nào tới theo hầu thì trong khi đi đường, giả sử gặp bọn giặc cỏ kia, tôi cũng có thể đuổi đánh được giảm ba mươi đứa. Vậy xin chủ-nhân để *Lý đô-quản* giữ nhà mà ở tôi theo đi.

Lư tuấn-nghĩa nói :

— Trong việc buôn bán, ta chưa thông-thuộc lắm, đem *Lý-cố* đi để trông nom thay ta thì ta đỡ được một nửa phần khó nhọc. Bởi vậy ta để nhà-ngươi giữ nhà, nhà ngươi cứ ngồi làm vì đó mà thôi, việc tính-toán sổ sách đã có người khác.

Lý cố nói :

— Bộ này chân tôi lại bị bỉnh thấp khí, cố lê cũng không đi được nổi con đường xa.

Lư-tuấn-nghĩa nghe nói, nổi giận mà rằng :

— Ta nuôi người trong bấy lâu, chỉ cốt để dùng những khi có việc. Ngày nay ta muốn đem người đi theo, người tìm hết cách để mà từ chối. Ta bảo thật với các người : nếu ai còn dám ngăn trở ta nữa, ta sẽ cho biết mỗi cái quả phật-thủ này!

Lý cố run sợ, chỉ ngẩn mặt ra mà nhìn người vợ *Lư-tuấn-nghĩa*. Người vợ *Lư tuấn-nghĩa* rón rén lui vào nhà trong. *Yên-thanh* cũng không dám nói gì nữa.

Khi mọi người đều giải tán rồi, *Lý-cố* đành chỉ ngậm đắng nuốt cay mà đi thu thập đồ hành-lý, sắp sửa mười cỗ xe thái-bình, thuê mười tên phu và bốn năm mươi chiếc ngựa. Bao nhiêu hàng hóa đều xếp lên xe sẵn sàng.

Lư tuấn-nghĩa cũng sửa soạn ăn mặc, đến ngày thứ ba làm lễ cáo thần, và cấp phát tiền nong cho mọi người trong nhà. Trai gái lớn nhỏ, đều dặn bảo kỹ-lưỡng.

Buổi chiều hôm ấy, *Lư-tuấn-nghĩa* bảo *Lý cố* cùng là người đương-tự thu-thập đồ hành-lý đưa ra ngoài thành trước. Khi *Lý cố* ra đi, người vợ *Lư-tuấn-nghĩa* trông theo xe-cộ mà ứa nước mắt khóc, rồi quay trở vào.

Hôi oanh nằm ngày hôm sau, *Lư-tuấn-nghĩa* trở dậy tắm gội, thay bộ áo mới, ăn bữa cơm sáng, lấy đồ khí-giới, rồi vào nhà trong, chào đến cốt tương, lễ tạ tiên-tổ.

Khi bước chân ra đi, lại dặn bảo người vợ rằng :

— Nàng ở nhà phải trông nom các công việc, ta đi chậm lắm ba tháng, chóng ra thì chỉ độ hơn năm mươi ngày, ta đã trở về.

Giả thị nói :

— Trong khi đi đường, phu-quân phải giữ-gìn gắng-gỏi, và nâng gối tay-tê về chỗ nhé.

Giả thị nói xong thì *Yên thanh* đã nước mắt khóc ra hai-hi. *Lư tuấn-nghĩa* dặn rằng :

— Con ở nhà nên chăm chỉ trông-coi các công-việc, chớ có chơi-bời lêu-lổng nhé!

Yên-thanh nói :

— Chủ-nhân cứ việc mà phải ra đi như thế này, khi nào chúng tôi dám trễ biếng!

Lư-tuấn-nghĩa tay cầm ngọn cây, đi ra ngoài thành, *Lý cố* đã đứng đấy đợi. *Lư-tuấn-nghĩa* nói :

— Nhà-ngươi nên cứng hai người đi trước, tìm có nơi khách-điếm nào sạch sẽ thì vào đấy nghỉ-ngơi, sửa-soạn sẵn-sàng, để đợi khi xe cộ cùng phu-phen của ta đến nơi thì có cơm ăn ngay, đỡ khỏi mất thời-giờ chậm-trễ.

Lý-cố vâng lời, tay cầm ngọn côn, cùng hai người đồng-bọn đi trước; còn *Lư-tuấn-nghĩa* và mấy người đương-trục thì đi kèm với cỗ xe hàng hóa theo sau. Trong khi đi đường, hai bên nước biếc non xanh, phong-cảnh trông rất đẹp mắt.

Lư-tuấn-nghĩa vui-vẻ mà rằng :

— Nếu ta cứ ba-bo ở nhà thì bao giờ được xem ngắm những phong-cảnh đẹp này.

Đi độ hơn bốn mươi dặm, *Lý-cố* đón chủ-nhân vào hàng ăn cơm. Khi ăn cơm xong, *Lý-cố* lại vội vàng đi trước. Lại đi độ bốn năm mươi dặm nữa, đến một nơi khe-cốc hiểm trở, *Lý-cố* đón vào. Bấy giờ xe-cộ phu-phen cũng kéo nhau vào cả để ăn cơm và nghỉ trọ.

(Còn nữa).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ neo,
15 chân kính
Mặt đá kim
có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11$50
BÁN TẠI HIỆU:
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Ber', — HANOI
2009

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Kính trình các Quý-khách biết cho rằng vở chèo cải lương « GƯƠNG TÀY LIỆP » con hồi thứ 3 và hồi thứ 4 mựa thì hết. Soạn giả đã soạn xong cả 2 hồi ấy rồi. Bạn-hát đã học tập được thành thuộc cả rồi. Trước khi diễn 2 hồi cuối cùng ấy thì bản hội tưởng nên diễn lại cả 2 hồi trên để các Quý-khách xem lại từ đầu đến cuối truyện cho hết hết sự tích nhà hộ Diệp ra sao. Vậy bản-hội định đến tối thứ tư 21 Octobre 1925 tức là mồng 4 tháng 9 ta thì diễn lại hồi thứ 1 — Tối thứ sáu 23 Octobre 1925 mồng 6 tháng 9 ta, thì diễn lại hồi thứ 2 — Còn hồi thứ 3 và hồi thứ 4 mới soạn xong thì diễn vào tối chủ nhật 25 October 1925, mồng 8 tháng 9 ta, và tối thứ hai 26 Octobre 1925, mồng 9 tháng 9 ta. Trong 4 tối diễn vở chèo cải lương ấy sẽ có cả vật tay, tát tủ đến góp tiền hội để hợp những bài ăn nhậu tây, ta và tàu. Vậy xin các quý khách hà cố đến xem đông cho và xin giữ chỗ ngồi trước. Cả 4 tối diễn vở « GƯƠNG-TÀY-LIỆP » thì hết, hội có bộ vở mới ngay khai diễn một ngày. Bản hội xin có lời kính tạ các quí khách.

Tối thứ ba 20 Octobre 1925

TRÍ NỮ CÓ TÂM

Khuyên chàng tuổi trẻ khôn nhiều,
Khiến nghiệp mới phải vướng điều tâm tình

Tối thứ tư 21 Octobre 1925

GƯƠNG TÀY LIỆP
(Hồi thứ I)

Nhà họ Diệp có 2 anh em anh cả là Diệp-Khôi, con thứ là Diệp-Thuốc, khi mẹ đẻ ra anh em chia của. Diệp-Khôi cậy mình là anh tranh phần lớn, nhất, bao nhiêu những đồ quí báu nhất đều chiếm cả em cái nhất tranh vách nát. Diệp-Thuốc sợ anh phải nhịn, rồi xử không bao giờ lấy vợ ở chung nhau để buôn bán nơi xa. Diệp-Khôi lấy vợ là Bùi-thị-Cúc, thuốc sắc hơi xuống liền nhưng Diệp-Khôi có đi Hải-còn cũng vợ lẽ và 2 đứa con xin cam cũng không được, cũng bỏ đi theo Diệp-Thuốc lấy cả Diệp-Khôi.

Tối thứ năm 22 Octobre 1925

BẠCH VIỆN BÁO TIN

Vì là loài vô tình,
Cũng con tạo đào trung nghĩa nỡ ai

BỆNH LẬU

Thụt bằng thuốc LUGAR mà chữa lậu thì không gì hiệu bằng.

THUỐC THỤT LUGAR có nhiều chất quý ở loài thực vật, trị trùng lậu thì chóng quá; mà nhất là chữa không cần-thận nó nặng lên thì THUỐC LUGAR dùng nhẹ lắm.

THUỐC THỤT LUGAR không có mùi gì cả; giá dụ ống tiểu liện thấy nóng hay khó chịu mà dùng ngay thuốc đó, thì lậu có gần phạt ra cũng tịt hẳn.

Hễ muốn giữ không mắc bệnh lậu, thì giao hợp xong rồi, dùng ngay THUỐC THỤT LUGAR.

Cứ thấy đau ống tiểu tiện thì trong một ngày thụt 3, 4 lần.

Thụt sẽ để thuốc trong ống tiểu tiện độ 4, 5 phút, rồi sẽ nắn nắn ống đó.

Trước khi thụt thì phải nhỏ tiểu tiện đã, 2, 3 giờ xong rồi lại tiểu tiện nữa.

Trong khi lậu thì nên uống thuốc SANTAL MARY và thụt THUỐC LUGAR thì dẫu bệnh nặng thế nào cũng phải tiêu diệt.

Thuốc thụt Lugar. . . 1$75
Thuốc Santal Marg. . 1$00

Bán tại nhà bào chế CHASSAGNE số 59 phố Paul Bert. Hanoi

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài quyết báo biết rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các Hội-quán nào mua thì gửi tiền cho: hễ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. Mua báo thì tính từng tháng hoặc nửa tháng một tháng tây trở đi cho gọn.

VIỆC BẮC-KỲ

NAM-ĐỊNH

Điều lệ Hội-chợ Nam-Định

Điều thứ 1. — *Hội-chợ Nam-định có hai mục đích:*

1 — Bày các mẫu hàng của đồ chế-tạo, để người ta biết, những hàng ấy, những nơi làm ra, cùng danh hiệu những người làm ra.

2 — Là hợp chợ để bán các đồ vật kỳ-xảo, cùng các thứ hàng tạp-hóa.

Điều thứ 2. — *Các sản vật được đem vào Hội chợ:* Chỉ những thứ hàng này là được đem đến bày bán: đồ gỗ, đồ bành-lý, đồ dùng ở trong nhà, tranh vẽ, đồ vàng, bạc, đồ sắt tây, đồ tre, đồ đồng, các thứ hộp, ghế, nón, giày, xanh, chão, đồ khảm, canh-nông khí cụ, đồ chơi, đèn, hòm, va-li, chiếu đan, chiếu bện, các đồ vẽ, đồ kim khí, đồ chạm, tơ-lụa, tượng, bao-bì cói, đồ dệt, sợi, chè, đồi-mồi, quạt, các thức lẩm-lục.

Điều thứ 3. — *Chỗ Hội Chợ.*: Hội-Chợ họp ở 2 lớp nhà lớn Chợ-Tây, từ sáng ngày mồng 8 đến 8 giờ tối 11 Novembre 1925.

Điều thứ 4. — *Xin dự Hội-chợ*: Những người muốn bày hoặc muốn bán hàng ở Hội-Chợ thời phải xin giấy xin chỗ và kê rõ định đem bày những hàng gì. Al gửi giấy xin trước ngày 1er Novembre thì mới được.

Những giấy xin phải gửi cho ông Nguyễn-văn-Tịch, nhà số 7, ở phố Đò-ơ-e, Nam định, cho dự hay không thì Hội-đồng định người xin dự không được khiếu nại gì, Hội-đồng không phải cho biết vì cớ gì mà định thế.

Điều thứ 5. — Những đồ cho dọn hàng thì không mất tiền; được 6 thước vuông, nhưng người dự Hội-chợ nếu muốn bày biện to hơn nữa, khác nữa, thời phải bồi thêm phải chịu.

Điều thứ 6. — Trong khi có Hội-chợ, những hàng hóa gì đem đến Hội-chợ thời được xá thuế.

Điều thứ 7 — 9 giờ sáng 8 Novembre khánh-thành Hội-chợ xong rồi mới được bán hàng.

Điều thứ 8. — *Bảo-hiểm.* Những người dự các Hội-chợ phải tự-phòng bị về việc đạo-thiết, hỏa-tai, chứ Hội-đồng Tổ-chức Hội-chợ không chịu trách-nhiệm về những tai-nạn ấy.

Điều thứ 9. — *Kiện-cáo.* Ngộ khi những người dự cuộc Hội-chợ có việc gì tranh biện lôi thôi với Hội-đồng tổ-chức Hội-chợ thì việc kiện tụng ấy sẽ giao cho tòa Án-Tây có quyền thẩm định.

Điều thứ 10. — Việc canh phòng các đồ bày bán ở trong nhà Hội-chợ thì do những người có phận sự chịu trách-nhiệm.

Điều thứ 11. — Trong những ngày có Hội-chợ thì có thắp đèn điện không phải giả tiền.

Điều thứ 12.— *Mở cửa nhà Hội-Chợ.* Trong khi Hội chợ thì mở cửa từ 7 giờ sáng cho đến 8 giờ tối, qua giờ ấy, cấm tiệt, không ai được ra vào, trừ những người có hàng bày bán ở Hội-chợ, có một cái phiếu chỉ riêng được đi lại trong Hội-chợ mà thôi. Trong khi Hội-chợ ngày đêm đã có linh cảnh-sát và linh khố-xanh canh luôn.

Điều thứ 13.— *Phát thưởng.* Có tiền Hội-đồng khảo- sát các đồ đấu-xảo, hạng nào xét thực tinh xảo, thì thưởng cho bằng danh dự, chương mỹ, tưởng-lục, Hội-đồng ấy đã định thì không ai được kháng cáo nữa. Có nhiều phần thưởng bằng tiền để thưởng cho người có hàng tốt hơn những hàng khác.

Điều thứ 14. — Những người dự cuộc Hội-chợ phải cam đoan theo các thể lệ trong điều-lệ này.

Hội-trưởng Hội-đồng Hội-chợ,
Ký-tên: DILLEMANN

Những hàng hóa đem đến để bày ở Hội-chợ mà đi lâu thấy của công-ti Bạch-Thái Bưởi thì được trừ nửa tiền, ngoài sông nào cũng thế.

Phát-hỏa. — Hồi 1 giờ rưỡi đêm hôm 18 rạng ngày 19 octobre, ở phố Định tiên có phát hỏa tại nhà bà Hậu Nhì.

Được tin cháy thì trại khố-đỏ, khố xanh, nhà máy-sợi, sở cảnh-sát cùng lần lượt đưa vòi rồng đến cứu cả. Lại thêm hàng xóm ra sức chạy chữa cho nên lửa chỉ cháy nguyên ba cái nhà của bà Hậu thôi.

Nghe đâu thiệt hại cũng khá to, có đến non nghìn bạc, vì nhà ấy có bao nhiêu thóc bị cháy sạch, lại cả 3 con lợn cũng hóa ra tro.

Sở Cẩm đương xét xem duyên cớ vì đâu mà cháy.

Được nghỉ phép — Những viên thư-ký ngạch Hồ xa có tên sau này được phép nghỉ lĩnh cả lương:

Mm Ng-văn-Liêm, thư-ký hạng ba 15 ngày; Đỗ-tăng-Mậu thư-ký hạng năm 20 ngày.

VĨNH-YÊN

Hai đứa đi lừa.— Hồi 6 giờ chiều 12 vừa rồi, có hai người lạ mặt vào hàng M. Trịnh-đình Khuê hỏi mua thuốc lượt, chủ hàng đưa các thứ hàng ra cho chúng chọn thì chúng cứ ngắm nghía đi ngắm lại, chẳng ưng thứ nào. Chúng đã ra đến cửa, chung mới đem lại lộn lại hỏi hát nhờ đến thuốc. Chủ nhà sai mang điếu và đưa ấm cái vì thuốc cho hắn hút, lúc ấy trời đã tối, chủ nhà mới ra tra cứu để đáng, thì tên gian thừa cơ dắt ngay cái vì thuốc vào bọc với vàng và phi ra. Trong vì thuốc có cái thẻ căn cước, và cái giấy hai chữ ấy vì một đứa bạc thật. Chủ nhà vô tình tưởng đã cất vào ngăn kéo rồi. Khi ta cửa xong trở vào tìm thuốc ăn mới nhớ ra là đã bị quân gian khoắng mất. Lập tức cùng người em đuổi theo tìm tới phố Vĩnh-thịnh thì tem được cả hai cửa đang chạy nhanh cái về ngả đó, một đứa thì chạy, còn một đứa khám trong mình thấy có cái thẻ căn cước mất cắp mà hắn đã đem in điểm chỉ vào giấy rồi. Còn tiền thì hắn nhất định chối. Sau điệu đến sở sen-đầm, tra tới thế nào hắn cũng chối rằng không lấy tiền, và xin khám trong mình rồi tên thì khắc biết, chẳng ngờ đem ăn mặt thì thấy có số 21 đồng bạc hắn giấu ở trong gấu quần. Bấy giờ tên gian ấy lại liền thoảng cái là tiền của hắn, nhưng còn cãi làm sao được? Tức thì tên gian ấy đã bị tống giam để xét, hắn xưng tên là Ng-văn-Vàng và đứa đồng đảng nó tên là Ng-v-Cây, đều quán ở làng Đồng-tâm, Thu x., huyện Yên lạc (Vĩnh-yên)

PHÚ LÝ

Một tấn náo-kịch trong nhà pha — Hồi 7 giờ rưỡi đêm hôm mới rồi, ở trong nhà pha Công sảy ra một tấn náo kịch, làm nhiều người đã lấy làm sợ lòng, không biết ra chuyện chi cả. Sau quan công-sứ phải thân hành đến nơi, và đem linh khố-xanh bổ vây cả chung quanh nhà-pha, đoạn rồi mới dám mở cửa vào xem, thì ra bọn tù mới phát vãng về, ma mới bắt nạt ma cũ, sinh sự đánh nhau với bọn tù ở đây. Hơn một trăm tù hỗn chiến một trận rất là kịch-liệt. Khi giới toàn bằng bát đàn và sành-vôi-im, thành cây ra nơm nớp. Năm đứa bị thương, hiện đã phải giam riêng ra để xét hỏi.

BẮC-NINH

Ngã xuống giếng. — Ngày 14 vừa rồi, một con bé con tên là Phạm-thị-Cả, 13 tuổi, nhà số 210 phố Tiên-an ra đánh nước tại cái giếng gần nhà, chẳng may bị ngã lộn cổ xuống giếng, chân chồng ngược lên, mà giếng thì hẹp lòng quá, lòng giếng chỉ được độ 4 tấc tây thôi, thành ra con bé như là bị chôn ngược xuống đáy nước vậy. Sau khi vớt lên tỉnh khám xong thì đã cho mai táng.

KIẾP BẠC

Sao lại nhảy xuống sông? — Ngày 9 octobre vừa rồi, chiếc tàu *Chan long* đi ở Haiphong lên Phả-lạng-thương, khi tới trước đền Kiếp-bạc thì có một người chừng 50 tuổi, đang ở trên tàu nhảy ùm xuống sông. Lập tức tàu dừng lại cho người xuống vớt, nhưng đến quá một khắc đồng hồ chẳng thấy xác đâu cả. Chẳng biết người này vì cớ làm sao mà liều trầm mình như thế?

PHƯƠNG-LIỆT

Cái nạn xe-lửa — Ngày 9 octobre vừa rồi, chuyến xe-lửa ở Hanoi xuống tới chỗ km 25 + 500 gần làng Tu đang, thì đụng phải một cô con gái tên là Lương-thị Phấn, 21 tuổi. Cô con gái bị cái toa máy va phải một cái thật mạnh, may lại bắn ra ngoài đường. Lập tức xe dừng lại vực lên toa đem về nhà tương chừa may có thể qua khỏi được.

KIẾN AN

Tạo chỏ tham quá — Sở Cẩm vừa làm bến bắn về việc người *patron* tàu *Hưng-long*, tên là Ng-văn-Tịch, tham cho chở nhiều khách quá lên trên tầu, cứ giấy phép thì chỉ được chở có 50 người thôi, thế mà lại chở những 85 người không kể trẻ con.

MONCAY

Lại chuyện tên tiền của sở Gấy-tiếc. — Theo lệ quan chánh-án tòa đệ nhị cấp đã cho vào khám nhà người *facteur gérant* ấn là Gấy-văn-Kỷ, tại sở Gấy-tiếp can về việc tên liễu tiền của sở ấy. Nhưng khám không thấy gì cả.

NHÀ BÀ CHUỒNG
TỔNG PHÁT HÀNH CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về dương liễu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc hữu bệnh lậu rất thần hiệu
Chế toàn bằng chất: Santalol
chất: Salol
và chất: Urotormine
Giá 1$50 một hộp

CÔNG-TY THUỐC-LÁ AN-ĐÊ-RI
(Société des Tabacs Algériens)
THUỐC-LÁ CHỮA HIỆU
« MONDIA »
mỗi bao 20 điếu, bao lịch-sự
CÓ GỬI ĐI CÁC TỈNH
Một trăm (100) gói thuốc cuốn rồi.
8$50 cả tiền cước gửi đi các nơi và tiền hòm
CÔNG-TY XUẤT CẢNG VIỄN-ĐÔNG
(Compagnie d'Exportation d'Extrême-Orient)
C. E. D. E. O.
11, Phố hàng Vôi — HANOI
ĐỘC-QUYỀN ĐẠI HIỆU BÁN THUỐC-LÁ ẤY

SÁCH LUẬT MỚI

Quan phó Binh-lương, *A. Dejean de la Bâtie*, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-Pháp, mới soạn một bộ luật mới sau này:

1° QUỐC TẾ CÔNG PHÁP (Droit international public) giá. 3$00
2° QUỐC TẾ TƯ PHÁP (Droit international privé) giá. 3$00
3° HÀNG HẢI PHÁP LỆ (Droit maritime) giá. . . . 3$00
4° THƯƠNG LUẬT HỌC (Droit commercial) giá. . . . 4$00
(Tiền cước gửi đi các tỉnh, tính ngoài).

Mấy bộ sách luật này, bản-quán đã giới thiệu ở số báo ngày 25 Septembre trước.

Bộ luật mới này, soạn toàn bằng chữ Pháp cả.

BÁN TẠI BẢN-QUÁN

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH-HÓA

Cuộc đá bóng thi. — Hôm chủ nhật 18 octobre, nhân ngày lễ Vạn-thọ, hội đá đông « Le Soleil » có tổ chức một cuộc đá bóng thi với hội « Jeunesse Citadelle » rất là long trọng.

Đúng giờ người trong tài thổi còi, hai bên ra giàn quân, trông rất uy-nghi; bên Soleil mặc quần đen áo trắng, bên Citadelle mặc quần đen áo đỏ.

Đá được đó mười lăm phút, thì người alter bên Soleil đá một quả rất mạnh vào gôn bên Citadelle đến nỗi người đỡ cửa không thể đỡ được. Sau 10 phút, hội J. Citadelle gỡ được một văn; khi gần hết hồi thứ nhất hội Soleil lại được luôn một văn nữa. Nghỉ xong mười phút, hai bên lại ra tranh đấu rất kịch-liệt; bên « Le Soleil » thắng luôn ba văn, kết quả thì hội Soleil được năm văn, hội J. Citadelle gỡ được một 5/1.

Đáng khen thay cho hội Le Soleil mới thành lập xong mà đã được thắng, thực là về vang cho các hội-viên đã có lòng nhiệt thành mà sáng lập ra hội.

Hội viên bên hai Le Soleil phần nhiều người đá rất nhanh nhẹn, và truyền bóng rất thạo, mà nhất là người avant-centre, hai người đi alter, và demi-centre cùng người arrière lixe.

Bên Jeunesse Citadelle thì đáng khen nhất là người arrière fixe đá rất kịch liệt, quả bóng khó lòng qua được.

Mong rằng hội Jeunesse Citadelle sẽ hết sức luyện tập để có ngày sẽ báo thù lại được, và để biển bà con ta một cuộc vui ít có.

Trần-Thy lại cho.

TOURANE

Cờ bạc ơi là cờ bạc!! — Đó là một câu rền rĩ khéo than kêu van, thảm thiết, đương giữa lúc đêm khuya canh tàn, khiến cho lắm người ở hai bên hàng phố, chợt nghe đến phải đồng tâm, không sao yên giấc được. Tội nghiệp thay cho một người đàn bà gặp phải anh chồng mắc mê cờ bạc, đã có kêu ca cho rất cỡ, nào có được lời gì mà cứ kể lể có ra con con kẻ, làm thêm bận tai hàng phố..... « Đêm mỏ cũng đi, ngày mỏ cũng đi, có mấy cũng đem cùng cho « me » và « bài-cào » Hễ cần nhà rồi, coi cho kẻo kèo mà mỏ đến tủ sắt của chủ thì khốn to; mà nghe như tuồng cũng đã thấm kết rồi thì phải, mấy bữa bỏ cửa bỏ nhà mà trốn tránh đi mô, bữa nì ai xui lại gặp..., Có bạc cơ là cờ bạc, không biết mấy chả chưa gà lợ có quyền cờ tiền ở mô, mà họ nghênh ngang như vua, tiệm cao lầu mô họ cũng mở sòng, họ ăn họ uống, họ cãi cọ nhau, ngó bộ nhìn họ không e sợ ai hết cả. Cờ bạc như rứa trách chi mà không mê mẫn thân đêm mẫn ngày... Thôi đi đừng lo gỡ nữa mà khổ, không nghe người ta nói rằng: « Thắng bại lòng vì con chủ đặc » ai thua ai được mặc ai, mà thỏ chứa lọ cứ lấy xâu đầy ống. Có mẫn rứa họ mới bịt lỗ nỏ nhém lỗ tê. Thôi mau về mà lo mà chạy.....»

Tưởng là câu chuyện gì, té ra lại cũng câu chuyện cờ bạc thâm kết. Ngán thay cho cái nạn cờ bạc ở xứ này, mười phần có để đến chín phần rưỡi người ham mê theo cờ bạc!

B. S. H.

Rượu hồ-đào:
● TONIQUE TONKINOIS ●
Có tờ chứng-chỉ ban khen
của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-tết và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời chỉ phê rằng:

Chiếu nay đoi được phòng của MONTÈS qui ông, có chế nên một thứ rượu bổ để tăng cuộc dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thị giới cho qui dược-phòng chiếu-ông để tỏ lòng-tri-kỷ.

Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bán-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đòi hỏi báo-quán, thì cho biết ở số nhà ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quấn ký, để cho người làm đề tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vắn tắt, hoặc thảo quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản quán không biết ai mà trả lời.

GRANDS MAGASINS RÉUNIS
Phố PAUL-BERT. — HANOI

CÁC VỊ ÁN
GIÁ MAY THỨ HẠNG

Một mơ Ghita	Hạ nhứt:	6 fr. 00
Bộ Pho phatine Falières	Một hộp:	6 fr. 00
Cá sardines Tessoutou		2 fr. 50
Rượu Quina é la Coutarée Bo al	Một chai:	9 fr. 00
Rượu Dubo ne Lanusière	Một lít:	23 fr. 00
Rượu Anisette Marie Brizard	Một chai:	16 fr. 00
Rượu Mousseux André Gallois	Một chai:	9 fr. 00

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

TAM-QUAN

Hết sức bi cực. — Mùa tháng tám năm ngoái và mùa tháng ba năm nay mất làm cho con nhà nông phải bị đói cực, cả năm chỉ vất vả với vạt khoai đám bắp, ăn không đủ no, mặc không đủ ấm, cái tình cảnh thảm-thiết ấy xem thật là rất động lòng.

Song nhờ ơn trời, vụ lúa tháng tám năm nay, mùa hòa gió thuận, nếu được mùa lắm: lúa từ qui cắt xong rồi lúa tháng tám đương cắt, còn lúa tháng mười thì xinh tốt lắm, ai ai cũng chắc chắn rằng sẽ được toàn tiếu mà nếu trời đừng lụt hão sớm thì thật là một cái phúc trùng-lai cho con nhà nông. Gia dĩ, năm nay vì họ sợ mất mùa như năm nọ cả, nên sắn, khoai, đậu, bắp nhất nhứ trồng nhiều lắm mà cũng đều được mùa cả.

Nhờ vậy nên nhân dân ở chốn thôn quê nay đã có cái vẻ sinh sắc, cái cực cái khổ trước để làm cho con người ốm-o gầy còm thì cái vui cái mừng sau này sẽ làm cho con người mập-mạc xinh tốt. Đi đường nghe nói: «Lúa năm nay phải đan thêm bồ mà đựng» thật một câu chuyện đáng nên mừng thay!

Thảm trọng. — Mấy bữa nay trời chuyển dông, biển sóng mà ngọn gió bắc lại thổi hơi mạnh, nên mành lưới phải thúc thủ ở nhà. — Bữa 12 octobre ban mai, trông trời quang rạng, sóng gió im lặng, nên con nhà nghề rủ nhau ra biển đánh cá. Độ nửa buổi trưa, bỗng nhiên trời xuống gió to, một đoàn cả thảy hơn 30 chiếc mành, hoảng hồn, lật đật chèo về. Khi vào gần đến cửa, bị một luợn sóng to quá, ở dưới ngã lái bổ tới, chiếc nẫy thúc lão chiếc kia làm cho một chiếc cả ra cụ không nổi phải bị chìm. Bạn lại cả thảy năm người, mà chỉ cứu được có 4 người, còn một người nữa thì đã bị sóng gió vùi dập ở đâu dưới đáy biển nên hôm nay cả hai ngày rồi mà chưa tìm được tử thi.

Đáng thương thay! Thật là sinh nghề tử nghiệp là thế.

Minh-Chương

CHU' TÔN!

ai muốn ngăn ngừa cho thân

CHO KHỎI ĐAU

NHỨT LÀ

Khan cổ, đau đớc giọng, yếu tim, đau phổi thì chỉ có ngậm THUỐC HƯƠNG

VALDA

Hơi thở đã thơm mà lại được Khỏi lo cảm mạo thương hàng Dầu có thở hít buổi hôm đơ dáy hay là có vội đọc.

Thì cũng Khỏi lo đau

Còn có đau:

Sổ mũi, Khan cổ, Khao tiếng, nóng lạnh cũng là ho thì cũng cứ dùng THUỐC

PASTILLES VALDA

ngâm thong hơi tốt lắm.

Mà phải nhớ mua thứ thuốc đó mới linh nghiệm

Coi cho Kỹ trên nắp hộp có hiệu chữ

VALDA

MỚI THIỆT PHẢI

Nhà Bán-đồ « TĂM-TĂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp

Mắc bệnh ghịp, thường sốt lạnh, nhức đầu, đau ở khớp xương

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là

Cachets du Docteur Rascol

giá 5$ 50 một ống 100 cachets

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT ở CÁCH-NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RỪNG NÊN DÙNG THUỐC

QUINOFORME

hoặc ống, hoặc viên.

Tại tất cả các thuốc địa Pháp toàn dùng một thứ thuốc này.

Gửi bán tại tất cả các nhà bào-chế

Nhà chế thuốc LACROIX, 25 31, Rue Philippe de Girard — PARIS

SƯNG MÌNH GHẺ CHỐC NƯỚC GIÃN

ĐẦY NƯỚC MỤN LẬT LEO ĐAU GÂN LẠT LEO SƯNG ĐỘC - TRÁY DA

MÁU XẤU LÀM TRỞ NÊN MAU GIÀ

Sự vận động máu mủ của người đem-lại không tốt, nó làm cho nghịch với sự sanh sản, thường sanh ra: dầu hoạng, chóng mặt, bồi hộp, hơi nóng nhiều, mọc mụn ra mới da, ấy là dấu nó cho hay máu xấu nó sanh bịnh hoạn lại nó làm cho mau già.

Nhiều người đem ông cũng bởi máu nó sống sanh ra nhiều chứng như vậy.

Muốn trong cho khỏi những chứng ấy thì máu kiếm thuốc uống liền, lo sửa máu mủ lại cho tốt, hầu tránh cho khỏi những bịnh sấy ra về sau.

Bây giờ có thứ thuốc

DEPURATIF RICHELET

nó làm cho máu xấu hoá nên tốt

Có nhiều bịnh có mà nhờ hơn thuốc *DEPURATIF RICHELET* mà các khỏi.

Mỗi chai 1$ 50 — Gửi mua phải thêm 0$ 30 tiền cước

Chính cần ông J. RICHELET — Saigon — Gửi mua hãy thư gửi cho ông cần ông J. RICHELET — Saigon — Gửi mua de Bordeaux — BAYONNE, Basses-Pyrénées

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng da dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1$ 10

Có bán tại: Nhà Bà chuông, Hanoi

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy đọt.

Giá tiền 0$ 90

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy đọt.

Giá tiền 0$ 90

LE GARAGE BOBILLOT

VIENT DE RECEVOIR

Sa superbe 10 cv SUÈRE 6 places

Compteur-Montre Amortisseurs aux 4 roues. Pneus 775×145

PRIX: **26.500** francs

Sa mignonne 8/10 cv ARIÈS

Ses Super-Culasses pour Citroën 5 cv et 10 cv

(Essais gratuit sans engagement)

7, Boulevard Bobillot — HANOI

NƯỚC HOA HIỆU L. T. PIVER

Nước hoa Floramy. . . . 0$ 95

Nước hoa Pompéia. . . . 0.95

Nước gội đầu Pompéia . 0.65

GIÁ HẠ NHẤT Ở BẮC-KỲ NÀY

Bán tại nhà Bào-chế CHASSAGNE

Số 59, phố Paul Bert, Hanoi

Eau "PRIOR"

Nước suối để uống với rượu mạnh, như Cognac, hoặc uống không để giải khát và tiêu-thực.

Bán tại: U.C.I.A. Haiphong và các chi-điểm

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:

ELIXIR HISTOGÉNIQUE *Thuốc nước . . . . Giá:* **1$25**

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE *Thuốc hạt . . . . Giá:* **1.25**

Đều là thuốc bổ để trị bệnh lao, bệnh ghịp và các bệnh đau phổi rất hay. Người lớn trẻ con đều dùng được cả.

DÉPURATIF RIBAL. *Thuốc lấy huyết và tiêu độc (là thường gọi là thuốc lọc máu) trừ các bệnh đau xương đau mình, mụn mọc ở mặt, trứng cá, v. v. . . . . Giá:* **1$30**

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống một thìa to . . . . . Giá:* **1$25**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản hiệu xin trả lời ngay

C. J. BONNET

là hiệu to lụa tốt hơn cả

© Certifié l'insertion — Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn — Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)